

Ministerie van Binnenlandse Zaken
via https://www.internetconsultatie.nl/wijziging_bouwbesluit_2012_ivm_beng_2020

Ons kenmerk 2019.015

Behandeld door Roel Kaljee

E-mail rkaljee@energie-nederland.nl

Datum 2 maart 2019

Onderwerp Reactie Energie-Nederland op de consultatie
Wijziging Bouwbesluit 2012 i.v.m. BENG 2020

Geachte mijnheer, mevrouw,

De warmtebedrijven verenigd in Energie-Nederland geven hiermee graag hun reactie op de in consultatie voorgelegde wijzigingsvoorstellen voor het Bouwbesluit 2012 in verband met de invoering van de eisen voor bijna energie-neutrale nieuwbouw (BENG 2020).

In het huidige Bouwbesluit wordt de waardering van gebiedsmaatregelen zoals stadswarmte apart benoemd. Met het nieuwe Bouwbesluit is dit nu verwerkt binnen de NTA 8800.

Ons commentaar richt zich op de volgende punten:

- 1. Maak één integraal norm-document**
- 2. Gebruik praktijkrendementscorrectiefactoren**
- 3. Borg marktconsultatie in de procedure tot wijziging van het Bouwbesluit en alle onderliggende regelgeving**
- 4. Warmte op secundaire netten**
- 5. Afwijken BENG 3 voor hoogbouw**
- 6. Beoordeling restwarmte**

1. Integraal norm-document

In het gewijzigde Bouwbesluit wordt niet meer verwezen naar door NEN vastgestelde en gepubliceerde normen, maar naar de NTA 8800. In deze NTA 8800, die door de Minister wordt vastgesteld, wordt wel verwezen naar de NEN 7125 uit 2017, maar wordt niet alles uit die norm

overgenomen. Aldus bestaat er nog steeds een NEN-norm, naast een NTA 8800, die deels wel en deels niet gebaseerd is op NEN 7125. Dit is onduidelijk en verwarrend. Energie Nederland dringt er op aan dat de vereiste rekenmethodiek voor de BENG op een overzichtelijke wijze in één document wordt opgenomen. Wij verzoeken u dringend om deze aanpassing te doen vóór de inwerkingtreding van het gewijzigde Bouwbesluit.

2. Gebruik praktijkrendementscorrectiefactoren

In de NTA 8800 is het uitgangspunt verlaten dat systemen altijd goed gebruikt en onderhouden worden (ideaal gedrag). Daarvoor in de plaats zijn praktijkrendementsfactoren geïntroduceerd. We juichen dit toe (de energieprestatie van bijvoorbeeld een warmtepomp of ketel wordt, anders dan bij externe warmtelevering, alleen in een testomgeving bepaald), maar kunnen ons niet vinden in de uitwerking hiervan voor externe warmtelevering.

Wanneer de primaire energiefactor is gebaseerd op de NEN 7125 wordt de situatie waarbij enkel gebruik wordt gemaakt van *gemeten* waarden, anders behandeld ($f_{\text{prac}} = 1$) dan de situatie waarbij deels of volledig gebruik wordt gemaakt van *berekende* waarden ($f_{\text{prac}} = 0,95$). Staande praktijk is dat BCRG de verklaringen, waarop de primaire energiefactor staat vermeld, uitvoerig controleert en pas na goedkeuring opneemt in haar database. Daarbij maakt BCRG geen onderscheid naar onderbouwingsniveau. De NEN 7125 geeft immers ook ruimte om de praktijksituatie deels met berekeningen te onderbouwen; o.a. omdat sommige waarden niet te meten zijn en enkel met berekeningen kunnen worden onderbouwd.

Wij verzoeken u daarom om dit onderscheid te laten vervallen en, indien een door BCRG gecontroleerde en goedgekeurde kwaliteitsverklaring aanwezig is, de praktijkrendementscorrectiefactor altijd op 1 te stellen. De controle door BCRG borgt immers dat de gebruikte berekeningen juist zijn.

3. Markconsultatie

In de bestaande werkwijze bij het opstellen of wijzigen van de NTA 8800 is het voor de markt onvoldoende mogelijk om haar input te leveren op voorgenomen beleid of de implementatie van nieuwe beleidsstandpunten die in de NTA 8800 worden opgenomen. In de zgn. 'Programmaraad Energie Prestatie voor Gebouwen' worden de daarin zitting hebbende marktpartijen door het ministerie slechts geïnformeerd over nieuw beleid. Er is geen gelegenheid voor input. Dit is niet goed voor de kwaliteit en het draagvlak van nieuwe voorstellen.

Energie Nederland verzoekt u de werkwijze aan te passen en een proces in te richten waarbij de markt steeds tijdig wordt betrokken bij de beleidsvorming en in de gelegenheid wordt gesteld om hierop input te leveren.

4. Warmte op secundaire warmtenetten

De aanpassing van bijlage A van NEN 7125 heeft ons onaangenaam verrast. De sector is over dit onderwerp nooit geconsulteerd. Het is onduidelijk welk belang met de aanpassing wordt gediend, terwijl de nadelen aanzienlijk zijn. Het effect van deze aanpassing betekent in de praktijk dat alle bronnen die zijn gekoppeld aan een netwerk worden uitgesmeerd over alle aangesloten afnemers. Ook wanneer een bron op een lager distributieniveau (secundair net versus primair net en primair net versus transportnet) warmte levert en deze warmte effectief niet bij alle afnemers kan komen. Een voorbeeld hiervan is een kleine lokale duurzame bron die direct invoedt op het secundaire net van een wijk, waarbij de betreffende wijk voor piek- en back up (borgen leveringszekerheid) wel verbonden is met het warmtenet dat zich over meerdere gebieden kan uitspreiden. De verplichting om 'de duurzaamheid' van deze lokale bron, die in veel gevallen technisch niet eens in staat is te leveren aan andere onderdelen van het net, uit te smeren over het gehele stadsnet is slecht voor de businesscase van de nieuwe bron en voor het draagvlak bij burgers en de gemeente. De duurzaamheid telt immers maar beperkt mee voor de lokale doelstellingen. Dit schaadt ook de bereidheid om te investeren en de fysieke ruimte beschikbaar te stellen. Wij verzoeken u dan ook deze aanpassing niet in te voeren en wij gaan graag met u in gesprek over een alternatief.

5. Afwijken van de BENG 3 eis voor o.a. hoogbouw

In artikel 5.2, derde lid, wordt voorgesteld dat van de BENG-eisen mag worden afgeweken bij een woongebouw, voor zover het als gevolg van locatie gebonden omstandigheden niet mogelijk is te voldoen aan het aandeel hernieuwbare energie. De toelichting geeft aan dat het hier met name gaat om hoogbouw met te weinig ruimte voor zonnepanelen en een WKO-installatie (voor het behalen van de BENG 3 eis). In een aantal gevallen is echter aansluiting op een warmtenet ook een goede oplossing mits de warmte kan bijdragen aan BENG 3. Wij geven in overweging deze uitzondering zodanig te formuleren dat het gaat om hoogbouw met te weinig ruimte voor zonnepanelen en een WKO-installatie, waarbij ook aansluiting op een warmtenet niet mogelijk is of onvoldoende bijdraagt aan de duurzaamheidsnorm van BENG 3. Hiermee wordt het level playing field tussen verschillende technieken geborgd. Van belang is daarbij eveneens dat het gebruik van restwarmte in warmtenetten warmte kwalificeert als restwarmte als omschreven in de EU-regels. Zie hierover het volgende punt.

6. Restwarmtebeoordeling

Over de beoordeling van restwarmte is veel gesproken. De Tweede Kamer heeft de Minister onlangs verzocht om warmte uit de industrie als duurzaam (CO₂ vrij) te kwalificeren in haar beleid. De Minister heeft hier gehoor aan gegeven, zoals ook in de brief aan de Kamer over onder

meer de invoering van de BENG is meegedeeld. Ook warmte uit energiecentrales komt hiervoor in aanmerking.

De wijze waarop dit in de rekenmethodiek is opgenomen verschaft echter onvoldoende duidelijkheid hierover. Het is van groot belang, mede gelet op de impact die dit kan hebben voor het nuttig gebruik van restwarmte, dat hierover spoedig duidelijkheid komt. In de brief van de Minister wordt het grootste deel van de warmte van elektriciteitscentrales (aftapwarmte) uitgesloten van deze categorie.

Zolang traditionele centrales nodig zijn om te voorzien in ons elektriciteitsverbruik is het nuttig gebruiken van de restwarmte die vrijkomt bij deze vorm van elektriciteitsopwekking een belangrijke manier om energie te besparen. Het is dan van belang het gebruik van deze warmte en aftapwarmte (exclusief de elektriciteit die moet worden ingeleverd om warmte op de juiste temperatuur te krijgen) als restwarmte te beoordelen en hier dus de analogie te zoeken met een warmtepomp. Een warmtepomp gebruikt immers ook elektriciteit om warmte te produceren, met dezelfde efficiëntie als bij aftapwarmte uit een energiecentrale. Dit is nu nog niet zo opgenomen in de rekenmethodiek van de NTA 8800. Omdat de minister besluitvorming hierover als beleidsbeslissing beschouwt, is opname hiervan op korte termijn uitvoerbaar.

Energie Nederland verzoekt u om de teksten overeenkomstig het bovenstaande aan te passen. We gaan graag met u in overleg over de uitwerking hiervan.

Met vriendelijke groeten,

Roel Kaljee
Programmamanager